

Толерантність - це ...

- Співпраця та дух партнерства.
- Готовність миритися з чужою думкою.
- Повага людської гідності.
- Повага прав інших.
- Прийняття іншого таким, яким він є.
- Здатність поставити себе на місце іншого.
- Визнання різноманіття світу.
- Визнання рівності інших.

Терпимість до чужих думок, вірувань і поведінки.

Відмова від домінування, заподіяння шкоди і насильства.

Риси толерантної особистості

1. Гарне ставлення до інших.
2. Поблажливість.
3. Терпіння.
4. Почуття гумору.
5. Чуйність.
6. Довіра.
7. Альтруїзм.
8. Терпимість до відмінностей.
9. Уміння володіти собою.
10. Доброзичливість.
11. Уміння не засуджувати інших.
12. Гуманізм.
13. Уміння слухати.
14. Допитливість.
15. Здатність до співпереживання.

**16 листопада -
міжнародний день
толерантності**
„Декларацією принципів
толерантності”,
затвердженою у 1995 р. на
28 Генеральній
конференції ЮНЕСКО

**«Чим відрізняється толерантна
особистість від інтолерантної»**

1. **Знання самого себе.** Толерантні люди більше знають про свої достоїнства і недоліки. Ставлячись критично до себе, вони не прагнуть у всіх своїх бідах звинувачувати оточуючих. Психологи виявили, що у толерантної особистості значно більший розрив між «Я-ідеальним» (тобто уявленням про те, яким би я хотів стати) і «Я-реальним» (уявленням про те, який я є), ніж у інтолерантної людини (у якого «Я-ідеальне» і «Я-реальне» практично збігаються). Толерантні люди краще знають самих себе, причому не тільки свої достоїнства, але і недоліки, тому менш задоволені собою. У зв'язку з цим потенціал для саморозвитку у них вище. Інтолерантна людина помічає у себе більше достоїнств, ніж недоліків, тому у всіх проблемах частіше схильний звинувачувати оточуючих.

2. Захищеність. Інтollerантній людині важко жити у злагоді, як із самим собою, так і з іншими людьми. Він побоюється свого соціального оточення і навіть себе, своїх інстинктів. Над ним як би нависає відчуття постійної загрози. Толерантна людина зазвичай відчуває себе в безпеці. Тому він не прагне захищатися від інших людей і груп. Відсутність загрози або переконаність, що з нею можна впоратися, - важлива умова формування толерантної особистості.

3. Відповідальність. Інтollerантна людина вважає, що події, які відбуваються, від нього не залежать. Він не владний над долею. Він переконаний, наприклад, що багато речей пояснює астрологія. Толерантні люди, навпаки, переконані, що доля залежить "не від розташування зірок, а від них самих». Толерантні люди не перекладають відповідальність на інших, вони несуть її самі. Інтollerантні прагнуть зняти з себе відповідальність за те, що відбувається з ними і навколо них. Ця особливість пов'язана з прагненням у всьому звинувачувати інших, і лежить в основі формування забобонів щодо інших груп – «не я ненавиджу і завдаю шкоди іншим, це вони ненавидять і завдають шкоду мені».

4. Потреба у визначеності. Інтollerантні особистості ділять світ на дві частини - чорне і біле. Для них не існує півтонів, є тільки два сорти людей - погані і хороші, тільки один правильний шлях у житті. Вони роблять акцент на відмінностях між «своєю» і «чужою» групами. Вони не можуть ставитися до чогось нейтрально, все, що відбувається або схвалюють, або ні. Толерантна людина, навпаки, визнає світ у його різноманітті і готовий вислухати будь-яку точку зору.

5. Орієнтація на себе - орієнтація на інших. Виявилось, що толерантна особистість більше орієнтована на себе в роботі, у фантазіях, творчому процесі, теоретичних роздумах. У проблемних ситуаціях толерантні люди схильні звинувачувати себе, а не оточуючих. Такі люди прагнуть до особистісної незалежності більше, ніж до приналежності зовнішнім інститутам і авторитетам, оскільки їм не потрібно за кимось ховатися.

6. Здатність до емпатії. Здатність до емпатії визначається як соціальна чутливість, вміння давати вірні судження про інших людей. Що є основою емпатичних здібностей, точно не визначено. Можливо, це продукт сприятливої сімейної атмосфери, розвинених естетичних почуттів, високих соціальних цінностей.

7. Почуття гумору. Почуття гумору і здатність посміятися над собою - важлива риса толерантної особистості. У того, хто може посміятися над собою, менша потреба відчувати перевагу над іншим.

8. **Авторитаризм.** Для інтолерантної особистості надзвичайно важлива суспільна ієрархія. Коли американських студентів просили назвати людей, яких вони вважають великими, інтолерантні назвали імена лідерів, що мали владу і контроль над іншими (Наполеон), у той час як для толерантних більш властиво називати артистів, вчених (Чаплін, Ейнштейн). Інтолерантна особистість влаштовує життя в упорядкованому, авторитарному суспільстві з сильною владою. Вважає, що зовнішня дисципліна надзвичайно важлива. Толерантна людина воліє жити у вільному, демократичному суспільстві.

Таким чином, виділяються два шляхи розвитку особистості: толерантний і інтолерантний. Інтолерантний шлях характеризується думкою про власну винятковість, прагненням переносити відповідальність на оточення, відчуттям навислої загрози. Інший шлях - шлях людини вільного, який добре знає себе і тому визнає інших. Добре ставлення до себе співіснує з позитивним ставленням до оточуючих і доброзичливим ставленням до світу.

Тепер, коли ми навчилися літати по повітрю, як птахи, плавати під водою, як риби, нам не вистачає тільки одного: навчитися жити на землі, як люди.

Б. Шоу

